

ELEKTRIČNA ŽELJEZNICA I
OSVETLJENJE D.D. –
SUBOTICA (1897–1946)

SUMARNI INVENTAR
1896–1947.

SADRŽAJ

UVOD.....	I
KNJIGE.....	1
Delovodnici.....	1
Indeksi.....	1
Personalne.....	2
Finansijske.....	2
Ostale knjige.....	2
SPISI.....	3
Opšti.....	3
Finansijski.....	4
MATERIJAL NASTAO U TOKU PISANJA.....	7
MONOGRAFIJE PREDUZEĆA	

UVOD

„Subotička električna željeznica i osvetljenje d.d.“ je osnovano 24. avgusta 1897. godine pod nazivom *Szabadkai villamos vasut és világítási részvénytársaság*. Preduzeće je registrovano u registru društvenih firmi (tom III, br. 63/1 iz 1902. god.) subotičkog Sudbenog stola. U nadležnost preduzeća su pripadali termoelektrana–toplana, električni tramvaj – Suboticatrans, električna mreža i ulična rasveta.

Termoelektrana u Subotici počela je snabdevati grad električnom energijom već 1896. godine i to među prvima u Vojvodini pa čak i na Balkanu. Zahvaljujući tome unapređen je gradski saobraćaj što je doprinelo naglom razvitku grada na prelazu iz XIX u XX vek. Počinje intenzivna industrijalizacija i veliki procvat zanatstva.

Još 9.maja 1893. godine inž. Janoš Babula osnovao je Deoničarsko društvo Subotičke električne željeznice (*Szabadkai Villamos Vasut Részvény-Társaság*) koje je već sledećeg meseca donelo odluku da se pored tramvajske pruge izgradi i pogon za proizvodnju struje koja bi se prodavala i privatnim licima. Zbog finansijskih poteškoća, međutim, došlo je do zastoja u radovima. Inž. Babula stupa u kontakt sa finansijerom iz Beča, Ernestom Lindhajmom (Lindheim), na čije ime se prenosi koncesija. Ugovor o izgradnji električnog tramvaja i uvođenju električnog osvetljenja sklopljen je sa Lindhajmom 1895.godine, a odobren je od strane Ministra za trgovinu 13. jula 1897. godine.

Nakon smrti Ernesta Lindhajma nasleđuje ga Vilim Lindhajm, koji 8. avgusta 1897. osniva akcionarsko društvo pod nazivom „Subotička električna željeznica i osvetljenje d.d. (*Szabadkai Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság*). Prvi vodovi i kablovi u ulicama postavljeni su 1896. godine. Isporuka struje za osvetljenje stanova započeta je 19. decembra 1896, a 7. septembra 1897. godine i za potrebe tramvajskog saobraćaja.

Električna centrala i električni tramvaj 1900. godine prelaze u ruke belgijskih vlasnika i nastavlja rad pod istim nazivom sve do 1924. godine kada je većina akcija otkupljena od strane jedne američke firme. Uprkos poteškoćama za vreme i posle Prvog svetskog rata, preduzeće je u mnogome doprinelo unapređivanju električne mreže i gradskog osvetljenja. Izgrađena je tramvajska pruga do Gradske bolnice, zatim do Aleksandrova. Pre toga 1904, započeta je izgradnja električne mreže do Palića koja je dovršena 1910. godine.

Američka kompanija Meka Daniela (Mac Daniel) je izvršila rekonstrukciju u samoj električnoj centrali, uzela je u zakup Palić na 10 godina uz obavezu velikih ulaganja (1927. god.). Kompanija se vremenom širi i postaje vlasnik električnih centrala u Subotici, Velikom Bečkereku, Vranjevu, Novom Bečeju i Senti. Subotička centrala je godišnje proizvela 3,5 miliona kilovata električne energije, od čega se 500.000 trošilo na tramvaj. Individualna potrošnja iznosila je 1 milion kilovat časova.

Godine 1930. (4. dec.) većina akcija „Subotičkog električnog tramvaja i osvetljenja d.d.“ prelazi u vlasništvo švedske firme iz Štokholma gde i ostaje sve do oslobođenja, odnosno do konfiskacije celokupne švedske imovine. Vlasništvo preuzima država FNR Jugoslavija 1946. godine.¹

¹ Na osnovu čl.15 Zakona o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća (Sl. list FNRJ 98/1946) izvršena je nacionalizacija 11. decembra 1946.

II

Do primopredaje, registraturski materijal je bio smešten u prostorijama „Elektrovojevodine“ u Subotici. Građa je preuzeta u više navrata: 1959. godine u količini od 35 m, 1972. godine 1 m, a 1991. godine 0.58 m. Prilikom sređivanja izdvojen je arhivski materijal preduzeća ELEKTRANA – Subotica 1947–1960 (8 arh. kut. = 0,96 m) u poseban fond (F. 308). Iz registraturskog materijala izlučeno je 1961. godine ukupno 177 poslovnih knjiga iz perioda 1912–1944. godine. Prilikom sređivanja izlučeno je još 2,5 m bezvrednog registraturskog materijala. Revizija fonda izvršena je 2011. godine kada je već postojećoj arhivskoj građi priključen i rukopisni materijal nastao prilikom istraživanja istorijata Subotičke električne željeznice i osvetljenja za potrebe pisanja monografije preduzeća. Količina ovih beležaka i radova iznosi 5 kutija (0,60 m). Za čuvanje je ukupno ostalo 79 knjiga i 164 kutija, odnosno 243 inventarskih jedinica (22,22 m).

Arhivska građa fonda sadrži prepisku sa raznim firmama i organima vlasti, zapisnike, građevinske dozvole, planove za izgradnju električnih instalacija tramvajske pruge, pravila službe preduzeća, zapisnike Upravnog odbora, dokumentaciju o kretanju akcija, osnovna pravila preduzeća, knjigovodstvenu dokumentaciju i prepisku, izveštaje, projekte, ugovore, spiskove radnika, platne liste, materijal koji je nastao u toku pisanja monografije preduzeća itd.

Spisi i knjige su manjim delom sačuvani. Arhivska građa je na mađarskom, srpskom, hrvatskom, nemačkom, engleskom, francuskom jeziku. Na sređivanju ovog fonda su 1987. godine radili arhivisti Gašpar Ulmer i Laslo Mađar, a Sumarni inventar je sastavio arhivista Laslo Mađar. 2011. godine se pristupilo reviziji fonda, dopuni Sumarnog inventara. Na tim poslovima su radili Zolna Matijević, arhivski savetnik i Tibor Halas, arhivista.

Laslo Madjar, arhivista
Zolna Matijević, arh. savetnik

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
	1896–1947	<u>KNJIGE</u>	
	1913–1945	<u>Delovodnici</u>	
1	1913–1915	Ulazne pošte 1913: 860–3388 1914: 1–2175 1915: 1–1077	
2	1914–1923	Ulazne pošte 1914: 1–1937 1916: 1–1019 1917: 1–208 1920: 1–368 1921: 1–1188 1922: 1–1500 1923: 1–459	
3	1923–1924	Ulazne pošte 1923: 460–1259 1924: 1–852	
4	1937–1938	Ulazne pošte 1937: 1–3307 1938: 1–2240	
5	1938–1941	Ulazne pošte 1938: 2241–4000 1939: 1–3948 1940: 1–3896 1941: 1–1566	
6	1941–1945	Ulazne pošte 1941: 1567–2190 1942: 1–2550 1943: 1–2130 1945: 1–901	
7	1913–1914	Izlazne pošte 1913: 2114–3592 1914: 1–1528	
8	1925–1938	Izlazne pošte 1925–1938 (bez broja)	
	1917	<u>Indeksi</u>	
9	1917	A–Z	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
	1896–1939	<u>Personalne</u>	
10	1896–1939	Matična knjiga odraslih radnika A–Ž	
	1897–1947	<u>Finansijske</u>	
11	1898–1938	Završni računi	
	1898–1941	Glavne knjige	
12	1898–1908		
13	1909–1917		
14	1918–1924		
15	1920–1921		
16	1921		
17	1921–1925		
18	1926		
19	1927–1928		
20	1927–1929		
21	1927–1930		
22	1929		
23	1930		
24	1931–1938		
25	1931–1938		
26	1939–1940		
27	1941		
	1897–1933	Dnevnici blagajne	
28	1897–1898	Transport	
29	1897–1899		
30	1897–1903		
31	1923–1924		
32	1927		
33	1927	Vranjevo	
34	1927–1928		
35	1927–1928	Palić	
36	1927–1928	Palić	
37	1927–1928	Vranjevo–Bečej	
38	1928–1929	Uprava kupatila Palić	
39	1930	Uprava Beograd	
40	1930	Vranjevo	
41	1931–1933	Vranjevo–Novi Bečej II	
42	1931–1933	Vranjevo–Novi Bečej III	
	1927–1947	<u>Ostale knjige</u>	
	1908–1930	Nedeljni platežni radni spiskovi	
43	1908–1910	25.12.1908.–31.12.1910.	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
44	1910–1912	31.12.1910.–1.08.1912.	
45	1912–1913	26.07.1912.–10.12.1913.	
46	1913–1915	1.12.1913.–19.05.1915.	
47	1915–1916	13.05.1915.–2.08.1916.	
48	1916–1917	27.07.1916.–15.08.1917.	
49	1917–1918	9.08.1917.–29.08.1918.	
50	1918–1919	15.08.1918.–1.11.1919.	
51	1919–1920	20.11.1919.–4.11.1920.	
52	1920–1921	28.10.1920.–2.11.1921.	
53	1921–1922	27.10.1921.–19.10.1922.	
54	1922–1923	13.10.1922.–31.07.1923.	
55	1923–1924	26.07.1923.–15.10.1924.	
56	1924–1925	9.10.1924.–15.07.1925.	
57	1925–1926	9.07.1925.–10.03.1926.	
58	1926	4.03.1926.–5.12.1926.	
59	1926–1927	9.12.1926.–12.10.1927.	
60	1927–1928	12.1.1927.–25.07.1928.	
61	1928–1929	19.07.1928.–12.06.1929.	
62	1929–1930	26.07.1929.–7.05.1930.	
63	1927	Dužnici, verovnici – Vranjevo	
64	1929	Dužnici, verovnici, kamate, kuhinja, podrum....	
65	1930	Dužnici, verovnici, kamate, kuhinja, podrum....	
66	1934	Gradski računi	
67	1936–1941	Kontrolnik za uvoznike	
68	1942–1943	Obračun struje	
69	1943	Knjiga izdataka svih troškova	
70	1943–1946	Knjiga akontacija nameštениčkih plata A–Ž	
71	1943–1947	Kaucije za uključenje struje	
72	1945, 1946	Isplata	
73	1927–1929	Inventar zgrada i objekata na Paliću	
74	1927–1930	Inventar zgrada i objekata na Paliću	
75	1930–1942	Inventar	
76	1933–1934	Inventar gradskog dućana	
77	1932–1935	Statistički iskazi prodatih tramvajskih karata	
78	1933–1937	Statistički izveštaj tramvaja	
79	1943–1944	Magacinska knjiga	
		<u>SPISI</u>	
	1896–1940	<u>Opšti</u>	
80	1896–1926	–Mreža električnih instalacija –Prepiska, zapisnici, dozvole viših instanci u vezi elektrifikacije –građevinske dozvole –planovi izgradnje električnih instalacija tramvajske pruge –pravila službe preduzeća (nameštenici)	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
81	1897–1940	<p>–Zapisnici sednica Upravnog odbora društva Subotičke električne željeznice i osvetljenja d.d. 1897–1939</p> <p>–Dokumentacija o kretanju akcija 1898–1941</p> <p>–Osnovna pravila preduzeća 1897, 1901</p> <p>–Poreske prijave 1931–1940</p> <p>–Ugovor sklopljen između grada i preduzeća Subotička električna željeznica i osvetljenje DD. o izmenama i dopunama koje su nastale u koncesionoj povelji 1933.</p> <p><u>Finansijski</u></p> <p>Knjigovodstvena dokumentacija</p>	
82	1898–1922	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
83	1908–1924	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
84	1909–1923	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
85	1920–1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
86	1925	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
87	1926	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
88	1926	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
89	1926	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
90	1926	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
91	1926	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
92	1927	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
93	1927	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
94	1927	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
95	1927	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
96	1927–1928	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, odluke	
97	1925–1932	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, izveštaji, zapisnici sa sportskih susreta	
98	1928	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
99	1928	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
100	1928	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
101	1928–1938	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
102	1929	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
103	1929	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
104	1929–1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
105	1929–1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
106	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
107	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
108	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
109	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
110	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
111	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
112	1930	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
113	1930–1932	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
114	1930–1933	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, odluke	
115	1930–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, trebovanje	
116	1930–1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, osiguranje	
117	1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
118	1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
119	1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
120	1931	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
121	1931–1934	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, odluke	
122	1931–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
123	1931–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
124	1931–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
125	1932	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, projekti	
126	1932–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
127	1932–1941	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
128	1933	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, blagajna	
129	1933–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, okružnice	
130	1933–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, projekti	
131	1933–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, izveštaji, strujomeri, računi	
132	1934–1935	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, izveštaji	
133	1934–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, računi, zapisnici, odluke	
134	1934–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
135	1934–1937	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
136	1934–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
137	1934–1940	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, tarifni ugovori	
138	1935–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, odluke	
139	1935–1944	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
140	1936	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
141	1936–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, iskaz o inventaru	
142	1936–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
143	1937–1938	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, specifikacije, raporti, narudžbenice	
144	1937–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
145	1937–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, specifikacije, pozivi, odluke	
146	1937–1941	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
147	1938–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
148	1938–1939	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
149	1938–1941	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
150	1939–1940	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
151	1939–1941	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
152	1939–1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, ugovori	
153	1940	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
154	1940	Knjigovodstvena dokumentacija, ponude, izveštaji	
155	1940–1941	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
156	1940–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
157	1940–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
158	1940–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
159	1940–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, zapisnici, učenički ugovori, izveštaji	
160	1940–1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
161	1940–1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
162	1940–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, strujomeri	
163	1941–1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
164	1941–1944	Knjigovodstvena dokumentacija, blagajna	
165	1942	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, blagajna	
166	1942–1944	Knjigovodstvena dokumentacija, osiguranje, statuti	
167	1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
168	1943	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
169	1943–1944	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
170	1943–1947	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, zapisnici	
171	1944	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska, spiskovi radnika	
172	1944–1945	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
173	1944–1945	Knjigovodstvena dokumentacija, prepiska	
	1941–1944	Platne liste	
174	1941. januar	Platne liste, prepiska, blagajna	
175	1941. februar	Platne liste, blagajna	
176	1941. februar–mart	Platne liste, blagajna	
177	1941. mart	Platne liste, blagajna	
178	1941. april–mart	Platne liste, blagajna	
179	1941. maj–jun	Platne liste, blagajna	
180	1941. jun–jul	Platne liste, blagajna	
181	1941. avg.–sept.	Platne liste, blagajna	
182	1941. oktobar	Platne liste, blagajna	
183	1941. okt.–nov.	Platne liste, blagajna	
184	1941. nov.–dec.	Platne liste, blagajna	
185	1941. decembar	Platne liste, blagajna	
186	1941. maj–jul	Platne liste, blagajna	
187	1941. avg.–sept.	Platne liste, blagajna	
188	1942. januar	Platne liste, blagajna	
189	1942. jan.–febr.	Platne liste, blagajna	
190	1942. febr.–mart	Platne liste, blagajna	
191	1942. mart–apr.	Platne liste, blagajna	
192	1942. april	Platne liste, blagajna	
193	1942. maj	Platne liste, blagajna	
194	1942. jun	Platne liste, blagajna	
195	1942. jun	Platne liste, blagajna	
196	1942. jul–avg.	Platne liste, blagajna	
197	1942. avg.–sept.	Platne liste, blagajna	
198	1942. sept.–okt.	Platne liste, blagajna	
199	1942. okt.	Platne liste, blagajna	
200	1942. nov.	Platne liste, blagajna	
201	1942. nov.–dec.	Platne liste, blagajna	
202	1942. dec.	Platne liste, blagajna	
203	1942. maj–jul	Platne liste, blagajna	
204	1942. jul–sept.	Platne liste, blagajna	
205	1942. jan.–dec.	Platne liste, blagajna	
206	1943. januar	Platne liste, blagajna	
207	1943. mart–april	Platne liste, blagajna	
208	1943. jun–jul	Platne liste, blagajna, spisak radnika	
209	1943. avg.–sept.	Platne liste, blagajna	
210	1943. sept.–okt.	Platne liste, blagajna	
211	1943. nov.	Platne liste, blagajna	
212	1943. nov.	Platne liste, blagajna	
213	1943. dec.	Platne liste, blagajna	
214	1943. dec.	Platne liste, blagajna	
215	1943. dec.	Platne liste, blagajna	
216	1943. jan.–febr.	Platne liste, prepiska	
217	1943. febr.–mart	Platne liste, prepiska	

Inv. broj	Raspon godina	Sadržaj	Primedba
218	1943. mart–apr.	Platne liste, prepiska	
219	1943. maj	Platne liste, prepiska	
220	1943. jun–jul	Platne liste, prepiska	
221	1943. jul –avg.	Platne liste, prepiska	
222	1943. avg.–sept.	Platne liste, prepiska	
223	1943. okt.	Platne liste, prepiska	
224	1944. jan.	Platne liste	
225	1944. jan.–febr.	Platne liste	
226	1944. febr.	Platne liste	
227	1944. febr.–mart	Platne liste	
228	1944. mart	Platne liste	
229	1944. apr.–maj	Platne liste	
230	1944. maj	Platne liste	
231	1944. maj	Platne liste	
232	1944. jun	Platne liste	
233	1944. jul–avg.	Platne liste	
234	1944. jul–avg.	Platne liste	
235	1944. avg.–sept.	Platne liste	
236	1944. okt.	Platne liste	
237	1944. dec.	Platne liste	
238	1944. dec.	Platne liste, spiskovi radnika	
	1888–1972	<u>MATERIJAL NASTAO U TOKU PISANJA</u> <u>MONOGRAFIJE PREDUZEĆA</u>	
239		Radovi (rukopisi) o istorijatu preduzeća	
240		Beleške nastale u toku istraživanja istorijata preduzeća	
241	1888–1921	Materijal o istorijatu preduzeća	
242	1922–1953	Materijal o istorijatu preduzeća	
243	1891–1972	–Materijal – originali o istorijatu preduzeća: izveštaji, fotografije, planovi, plakati, deonica 1896–1971 –Novinski iseći 1891–1940. i kopije fotografija –Odbor za proslavu godišnjice 1971,1972 –Spisak signatura arhivskog materijala u Istorijskom arhivu Subotica	